

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Правознавство»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	035 Філлологія
Тривалість викладання	5-й семестр 10 чверть
Заняття:	осінній семестр
Лекції	2 години на тиждень
Семінарські заняття	2 години на тиждень
Мова викладання	українська
Кафедра, що викладає	Цивільного, господарського та екологічного права

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Потіп Микола Миколайович
Науковий ступінь	Доктор юридичних наук
Наукове звання	Професор
Посада	Професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	Моб: +380969686128
E-mail	Potip87@meta.ua
Профайл	http://cgp.nmu.org.ua/ua/vykl.php
Персональна сторінка	https://scholar.google.com.ua/citations?user=G66Lc60AAAAJ&hl=uk
Консультації	ауд.10/312, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 314
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) Potip.M.M@nmu.one

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу «Правознавство» дозволяє сформувати у здобувачів системи знань з основ теорії держави і права та провідних галузей національного права України (конституційного, адміністративного, цивільного, трудового, кримінального тощо). Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – надання допомоги здобувачам денної, заочної та вечірньої форм навчання у вивченні дисципліни «Правознавство». Процес побудови правової держави та громадянського суспільства в Україні, насамперед, передбачає необхідність формування нового, вищого рівня правової свідомості та правової культури. Великого значення набувають правове виховання і правова освіта, адже без глибоких знань права та законодавства, прав, свобод та обов’язків людини і громадянина еволюційний розвиток жодного суспільства не відбувається, а тому зростає роль викладання навчальної дисципліни «Правознавство» для здобувачів підготовки бакалаврів всіх напрямів. Вивчення дисципліни «Правознавство» особливої актуальності набуває з огляду та проведення правової реформи, в процесі якої планується прийняття багатьох нових законів, створення ефективної національної правової системи, що дасть змогу інтегруватися в Європейське правове поле, сформувати ефективні інститути громадянського суспільства та побудувати дійсно демократичну соціально-правову державу. Завдання курсу: 1) розуміти зміст та особливості сучасних проблем правового регулювання в державі; 2) оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку; 3) засвоїти основні правові механізми вирішення правових проблем теоретичного та прикладного характеру.

3. Результати навчання

4. Шифр	Результати навчання
----------------	----------------------------

1	2
ПР4	Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства
ПР5	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
ПР18	Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

4. Структура курсу

Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ	12
Основи конституційного ладу України	2
Основи адміністративного права та процесу	2
Кримінальне право та процес	1
Цивільне право та процес	1
Сімейне право	2
Земельне право	2
Міжнародне приватне право	2
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ	12
Основи конституційного ладу України Основи адміністративного права та процесу	2
Трудове право України Цивільне право та процес	2
Сімейне право Земельне право.	4
Кримінальне право та процес	4
РАЗОМ	24

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365.

6. Система оцінювання результатів навчання та вимоги

Сертифікація досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення НТУ «Дніпровська політехніка» «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувача вищої освіти за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності здобувача вищої освіти за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувач вищої освіти на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються здобувачам вищої освіти на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом опитування та визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань за кожною темою навчальної дисципліни. Семінарські заняття оцінюються якістю виконання контрольних або індивідуального завдання та виступу на занятті за певною темою.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі здобувача вищої освіти шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач вищої освіти під час заліку має право пройти підсумкове тестування у формі КР, яка містить питання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання. Кількість конкретизованих завдань КР має відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів КР має забезпечити індивідуалізацію завдання. Значення оцінки за виконання КР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «Правознавство» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти: поточне тестування за окремими темами; опитування; виконання контрольних завдань; виконання самостійної роботи; виконання індивідуальних завдань.

Самостійна робота здобувача вищої освіти (СР) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає: попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять; розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни

Метою СР є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Індивідуальні завдання здобувачів вищої освіти з окремих тем навчальної дисципліни включають виконання розрахункових, графічних, розрахунково-графічних робіт, есе, рефератів, презентацій, оформлення звітів, аналіз практичних ситуацій, підготовка реферативних матеріалів із фахових публікацій, власні дослідження у формі наукових тез/доповідей до конференцій, складення процесуальних документів, участь в олімпіадах тощо. Індивідуальні завдання сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань, підвищення рівня підготовки і розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає 100 балів. Загальна оцінка з навчальної дисципліни «Правознавство» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт здобувача вищої освіти.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання

для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; - критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не суттєві помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
- спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; - здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - оновлювати знання; - інтегрувати знання; - провадити інноваційну діяльність; - провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності з не суттєвими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при	85-89

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
широких або мультидисциплінарних контекстах; - здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	реалізації однієї вимоги	
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь незадовільний	<60
Комунікація		
зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання;	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	- здатність робити висновки та формулювати пропозиції; - використання іноземних мов у професійній діяльності	
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
- управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; - відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та	Відмінне володіння компетенціями: - використання принципів та методів організації діяльності команди; - ефективний розподіл повноважень в структурі команди; - підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); - стресовитривалість; - саморегуляція; - трудова активність в екстремальних ситуаціях;	95-100

Дескриптори НРК	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
колективів; - здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії.	- високий рівень особистого ставлення до справи; - володіння всіма видами навчальної діяльності; - належний рівень фундаментальних знань; - належний рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок	
	Упевнене володіння компетенціями автономності та відповідальності з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (не реалізовано шість вимог)	65-69
	Задовільне володіння компетенціями автономності та відповідальності (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень автономності та відповідальності незадовільний	<60

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення здобувачем академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікативна політика.

Здобувачі повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс 365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача є робота з дистанційним курсом «Правознавство».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Лекційні та семінарські заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемій) навчання може відбуватися дистанційно - в онлайн-формі, за графіком, погодженим з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правознавство».

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. (із змінами і доповненнями).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. (Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Додаток до № 51, ст. 1122. із змінами і доповненнями).
3. Цивільний кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2003. - № 40-44, ст. 356. Із змінами і доповненнями).
4. Сімейний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2009. - № 21-22, ст. 135. Із змінами і доповненнями).
5. Кримінальний Кодекс України. (Відомості Верховної Ради України. – 2001. - № 25-26, ст. 131. Із змінами і доповненнями).

Допоміжна

1. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. – 10-е вид., перероб. і допов. - К.: Юрінком Інтер, 2019. – 848 с.
2. Правознавство [Електронний ресурс]: навч. посібник для здобувачів вищої освіти неюридичних спеціальностей / Кириченко В.М., Лабенська Л.Л., Алфьорова Т.М., Потіп М.М. та інш.; за заг. ред. к.ю.н., доц. Т.М. Лежневої. Дніпро: ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет», 2021. 204 с.
3. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. – К.: Знання, 2018. – 583 с.
4. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. – Львів «Магнолія 2006», 2018. – 467 с.
5. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018, - 480 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
6. Ведерніков Ю.А., Папірна А.В. Теорія держави і права: Навч. посіб. – К.: Знання, 2010. – 333 с.
7. Копейчиков В.В. Теорія держави і права. К.: «Юрінком-Інтер», 2017.
8. Котюк В.О. Загальна теорія держави і права К.: «Атіка», 2005.
9. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підручник. - Харків: Еспада, 2017. – 776 с.
10. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник /За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. – К., 2019. – 688 с.
11. Конституційне право України: Підручник /О.Ф. Фрицький. – 3-є вид., перероб. і доп. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 512 с.

12. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. - К.: Освіта України, КНТ, 2018 – 592 с.
13. Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. – 536 с.
14. Адміністративне право України: Підручник /Ю.П. Битяк, В.М.Паращук, О.В.Дьяченко та ін.; За ред.. Ю.П. Битяка. – К., «Юрінком Інтер», 2016. – 544с.
15. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2016. – Т. 1. Загальна частина. – 696 с.
16. Цивільне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. /За заг. ред. Я.М. Шевченко. – Вид. 2-ге, доп. І перероб. - К.: Видавничий Дім «Ін Юре» 2011. – Т. 2. Особлива частина. – 520 с.
17. Сімейне право України: Навчальний посібник /За ред. Є.О. Харитонова. – К.: Істина, 2018. – 200 с.
18. Сімейні правовідносини. Законодавство. Позовні заяви. - К., «Юрінком Інтер», 2016. – 320 с.
19. Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. – Вид.2-ге доповн. і перероб., - К.: Атіка, 2018. – 316 с.
20. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. – 5-те вид., перероб. І доп. - К.: Знання, 2018. – 860 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
21. Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. - К.: Знання, 2018. – 375 с.
22. Основи трудового права України: курс лекцій/ За ред. доктора юридичних наук, професора П.Д. Пилипенка – 4-те вид. виправ. і доп. – Львів; Магнолія, 2018. – 276 с.
23. Кримінальне право України. Особлива частина: Підручник /За ред.. М.І.Бажанова, В.В.Сташиса, В.Я.Тація. – 2-е вид., перероб. І доп. – К., 2017. – 544 с.
24. Кримінальне право України. Загальна частина: Схеми. Таблиці. Визначення: Навч. Посібник /За ред. Є.В. Фесенка. – К., 2017. – 272 с.
25. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2018. – 348 с.
26. Мельник М.І. «Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність». - К.: «Атіка», 2019. – 576 с.
27. Правоохоронна та судова система України: збірник нормативно-правових актів: Довідкове видання /Упорядник Ковальчук Є.О. – Харків: вид-во «Бурун Книга», 2018. – 352 с.
28. Краснова М.В. Компенсація шкоди за екологічним законодавством України (теоретико - правові аспекти): монографія / М.В. Краснова.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2018.-439 с.
29. Земельне право України: Підручник / За ред. О.О. Погрібного та І.І. Каракаша. - Вид. 2, перероб. і доп. - К.: Істина, 2017. - 600с.

30. Транспортне право України : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М.Л. Шелухін, О.І. Антонюк, В.О. Вишневецька та ін. ; за ред. М.Л. Шелухіна. - К.: Вид. Дім. «Ін Юре», 2018. - 896 с.
31. Міжнародне економічне право: Підручник - Чубарєв В.Л.(Київ, Юрінком Інтер, 2017)
32. Міжнародне приватне право. Загальна частина. Підручник. За ред. проф. А.С.Довгєрта, проф. В.І.Кисіля. – К.: Правова єдність, 2016. – 374 с.
33. Шнирков О.І., Заблоцька Р.О. Міжнародні економічні відносини: конспект лекцій. 3-тє вид. – Дніпропетровськ, 2018. – 256 с.
34. Основи інформаційної безпеки держави: Навчальний посібник / Гондюл В.П., Рижков М.М., Андрєєва О.М., Піпченко Н.О., Степко О.М. – К.: ІМВ, 2018. – 250 с.
35. Інформаційне забезпечення прогностно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах: Навчальний посібник / Рижков М.М., Бойчук С.І., Белоусова Н.Б. – К.: ІМВ, 2015. – 202 с.
36. Міжнародна інформаційна безпека: теорія та практика / Макаренко Є.А., Рижков М.М., Ожеван М.А. та ін. - К.: Видавничий дім Lat&K, 2012. – 350 с.
37. Екологічне право України: підручник / Медведєва М.О., Бондар Л.О., Гавриш Н.С., Годованюк А.В. та ін. – Одеса: «Фенікс», 2018. – 788 с.
38. Міжнародне приватне право. Науково-практичний коментар / За ред. проф. А.Довгєрта. – Харків: Одіссей, 2017. - 352

Електронні ресурси:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a#Find>
<http://court.gov.ua/>
<http://reyestr.court.gov.ua/>
<http://zem.ua/ru/>
<https://kap.minjust.gov.ua/>
<http://ddr.minjust.gov.ua/uk/>
<http://antiraidер.ua/>
<http://www.dsiu.gov.ua/>
<http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
<http://www.kadrovik.ua/>
<http://ukrmediation.com.ua/ua/>
<https://prozorro.gov.ua/>
trade.informjust.ua
<https://setam.net.ua/>